

บทที่ 3 วิธีการศึกษา

ในส่วนนี้ก็จะได้อธิบายถึงวิธีการศึกษาต่างๆตามทฤษฎีข้างต้น ที่จะนำมาใช้เพื่อจะได้บรรลุจุดประสงค์ของการศึกษา โดยในบทที่ 3 นี้ได้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วนกล่าวคือ

- 3.1 การทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคภายใต้การคุ้มครองความเสี่ยง
- 3.2 การวัดขนาดของการเปิดเสรีทางการเงินของไทยตามแนวคิดอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค
- 3.3 การทดสอบประสิทธิภาพของตลาดเงินระหว่างประเทศของไทย
- 3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแหล่งที่มาของข้อมูล

3.1) การทดสอบสมมติฐานเบื้องต้นของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคภายใต้การคุ้มครองความเสี่ยง (Covered Interest Rate Parity)

ในการศึกษาจะแบ่งการทดสอบออกเป็น 2 ช่วง กล่าวคือในช่วงก่อนและหลังที่มีการดำเนินนโยบายเสรีทางการเงิน ซึ่งจะใช้ ปี 1990 ในเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงแบ่งอย่างที่กำลังกล่าวมาแล้วข้างต้น

$$\text{จากสมการ} \quad R_{d_t} - R_{f_t} = \beta_0 + \beta_1 f_{w_t} + \varepsilon_t$$

ในสมมติฐานของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคภายใต้การคุ้มครองความเสี่ยงจะได้ว่า $\beta_0 = 0$, $\beta_1 = 1$ ค่า β_1 จากผลการวิจัยย่อที่จะทำให้เราสามารถเปรียบเทียบความเบี่ยงเบนจากเส้น Interest Rate Parity Line (เส้น 45°) ของทั้งสองช่วงเวลา

โดยในที่นี้จะใช้การทดสอบ Wald Test¹ ในการทดสอบสมมติฐานร่วม (Joint Hypothesis) ในสัมประสิทธิ์ทั้งสองตัวพร้อมกัน

$$H_0 : R \beta = q$$

---

¹ William H. Greene, *Econometric Analysis*, Macmillan Publishing Company, 1991

ตามข้อกำหนดให้ $\beta_0 = 0, \beta_1 = 1$
 เราจะได้เวกเตอร์ดังนี้

$$R = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}, \quad \beta = \begin{bmatrix} \beta_0 \\ \beta_1 \end{bmatrix} \quad \text{และ} \quad q = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}$$

ให้เวกเตอร์ $d = Rb - q$ โดยที่ b คือค่าประมาณการของ β
 ภายใต้สมมติฐาน $d = 0$ (Rb กับ q ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ)

$$\text{ดังนั้นเราจะได้ว่า} \quad \text{Var}(d) = \text{Var}(Rb - q) = R \text{Var}(b) R'$$

และค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) ในการทดสอบ คำนวณจาก

$$\begin{aligned} W &= d' [\text{Var}(d)]^{-1} d \\ &= (Rb - q)' [R' \text{var}(b) R]^{-1} (Rb - q) \end{aligned}$$

ถ้าค่าสถิติ W ที่มีขนาดเล็กแสดงถึงการยอมรับความไม่แตกต่างของสมมติฐาน $d = 0$ โดยดูได้จากค่าความเป็นไปได้ (p-value) กล่าวเช่น ถ้าน้อยกว่า 0.05 ก็จะปฏิเสธสมมติฐานรวมนี้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

โดยเราสามารถยืนยันความแตกต่างของสมการโครงสร้างนี้ในช่วงก่อนและหลังเปิดเสรี ได้ด้วยการทดสอบเสถียรภาพของสัมประสิทธิ์นี้ว่ามีแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ด้วยวิธีการทดสอบของ Chow ใน 2 วิธีคือ Chow's Forecast and Breakpoint Test²

การทดสอบนั้นจะกระทำโดยการแบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ส่วนคือช่วงก่อนและหลังที่มีการเปิดเสรีในเดือนพฤษภาคม 1990 ให้ N_1 แทนจำนวนเวลา(ในรายเดือน)ก่อนที่มีการเปิดเสรี (1985-1990.05) และ N_2 แทนจำนวนเวลาหลังที่มีการเปิดเสรี (1990.06-1994.12) โดยช่วงแรกเป็นช่วงเวลาที่ใช้ประมาณสัมประสิทธิ์ และช่วงหลังเป็นช่วงเวลาที่ใช้ในการทดสอบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหรือไม่

² Robert E. Hall, Jack Johnston and David M. Lilien. *MicroTSP User's Manual version 7.0*, Quantitative Micro Software Irvine, California 1990.

ในแบบแรก คือ Chow's Forecast Test นั้น สมการที่ประมาณขึ้นจากช่วงเวลาแรก (N_1) จะถูกใช้ในการพยากรณ์ในช่วงเวลาหลัง เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าจริงในช่วงเวลาหลัง นั่นคือเราจะได้ เวกเตอร์ของความคลาดเคลื่อนระหว่างค่าที่พยากรณ์กับค่าจริง หากค่าความคลาดเคลื่อนดังกล่าวมีเพียงเล็กน้อย ก็จะบอกได้ว่ามีเสถียรภาพในสัมประสิทธิ์ดังกล่าว แต่ถ้าค่าคลาดเคลื่อนมีขนาดใหญ่ ก็เป็นที่น่าสงสัยว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างขึ้นจริง โดยใช้ค่าสถิติ F และ LR ในการทดสอบ ภายใต้สมมติฐาน (H_0) ที่ว่ามีเสถียรภาพในสัมประสิทธิ์

ซึ่งค่าสถิติ F นี้คำนวณจาก

$$F = \frac{(RSS_n - RSS_{n1}) / N_2}{RSS_{n1} / (N_1 - k)}$$

กำหนดให้

RSS_n = residual sum of squares ของสมการที่ประมาณจากช่วงเวลาทั้งหมด

RSS_{n1} = residual sum of squares ของสมการที่ประมาณจากช่วงเวลาแรก

k = จำนวนของสัมประสิทธิ์ในสมการ

ส่วนในค่าสถิติ LR เราจะหา unrestricted likelihood ที่มากที่สุด ได้จากสมการที่ประมาณในช่วงเวลาทั้งหมดที่มีตัวแปรหุ่น (dummy variable) เท่ากับ 1 ในช่วงเวลาที่พยากรณ์ (ในช่วงเวลาที่สอง) อยู่ด้วย และหา restricted likelihood ที่มากที่สุดจากสมการที่ประมาณในช่วงเวลาทั้งหมดที่ไม่มีตัวแปรหุ่นดังกล่าว

และแบบที่สอง break-point Chow test ก็จะมีวิธีการที่คล้ายคลึงกัน หากแต่จะทดสอบทั้ง 2 ส่วนเวลา ซึ่งค่า residual sum of squares ที่ได้ในแต่ละส่วนจะเป็น unrestricted residual sum of squares เพื่อเปรียบเทียบกับสมการที่ประมาณจากช่วงเวลาทั้งหมด ซึ่งจะให้ restricted residual sum of squares และใช้ค่าสถิติ F และ LR ในการทดสอบเช่นกัน

กระนั้นก็ตามบ่อยครั้งที่ในโลกความเป็นจริงสถาบันการเงินต่างๆ ก็มักจะกำหนดอัตราค่าประกันความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยนั่นเอง ทำให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ในความเป็นผลสะท้อนไปมาของตัวแปรทั้งสอง ดังนั้นการทดสอบในสมมติฐานอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคภายใต้การคุ้มครองอย่างเดียวกังไม่เพียงพอในการศึกษา

3.2 การวัดขนาดของการเปิดเสรีทางการเงินของไทยตามแนวคิดอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าการวัดขนาดของการเปิดเสรีตามแนวคิดนี้มี 2 วิธีใหญ่คือ การศึกษาจากความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดอกเบี้ยภายในประเทศ กับอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ และศึกษาจากแนวโน้มของส่วนต่างในอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค แต่เนื่องจากในวิธีแรกมีงานศึกษาอยู่แล้วอย่างมากมาย ทั้งยังบอกผลในเชิงสถิติเท่านั้น และมีได้บ่งบอกแนวโน้มในอนาคตเช่นในวิธีหลัง จึงขอทำการศึกษาเฉพาะในวิธีหลังเท่านั้นดังนี้

3.2.1) ศึกษาจากส่วนต่างของเงื่อนไขในอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค

3.2.2) ศึกษาแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคด้วยแบบจำลองอนุกรมเวลา

3.2.1) ศึกษาจากส่วนต่างของเงื่อนไขในอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค

โดยศึกษาจากนิยามในส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคทั้งใน 3 แนวคิดคือใน

ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยภายในกับภายนอกประเทศ

คำนวณจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระหว่างธนาคาร (interbank rate) ของไทย ลบอัตราดอกเบี้ยเอเชียนคอลลาร์ (SIBOR)

ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยภายใต้การคุ้มครองความเสี่ยง (Deviation form Covered Interest Rate Parity)

คำนวณจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยภายในกับภายนอกประเทศ ลบอัตราค่าคุ้มครองความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าในเงินดอลลาร์ สรอ. (Forward Premium Rate)

โดยนิยามอัตราค่าคุ้มครองความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้าในเงินดอลลาร์ (% ต่อปี)

เท่ากับ $= [(Fw \text{ Rate} - \text{Spot Rate}) / \text{Spot Rate}] * 12 * 100$

$= [(Fw \text{ premium}) / \text{Spot Rate}] * 12$

กำหนดให้

Fw Rate เท่ากับอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า (Forward Exchange Rate) % ต่อปี

Spot Rate เท่ากับอัตราแลกเปลี่ยนในทันที (Spot Exchange Rate)

Fw premium เท่ากับค่าประกันความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน (สตางค์/ดอลลาร์/เดือน)

ส่วนต่างในอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Deviation from Real Interest Rate Parity)
คำนวณจากส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยภายในกับภายนอกประเทศ ลบด้วยส่วนต่างของอัตราเงินเพื่อที่คิดจากดัชนีราคาผู้บริโภคในไทยกับอเมริกา³

เปรียบเทียบใน 2 ช่วงเวลาก่อนและหลังการเปิดเสรีทางการเงิน โดยใช้เดือนพฤษภาคม ปี 1990 เป็นช่วงแบ่งเวลา

และพิจารณาผลของค่าสถิติเบื้องต้นดังนี้

- ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งค่าเฉลี่ยในส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคนี้จะบอกถึงขนาดของการกีดกันทุนเช่น ในต้นทุนค่าธรรมเนียม ความเสี่ยง ฯลฯ ที่คงที่ค่าหนึ่งในระยะยาว

- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงถึงการกระจายรอบค่าเฉลี่ยหรือแถบ(Band)ของส่วนต่างในอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคดังกล่าว

- สัมประสิทธิ์ของความผันผวน (Coefficient of Variation) เพื่อเปรียบเทียบ “ความไม่แน่นอน” หรือ Historical Volatility ที่เกิดขึ้น

- ค่าสถิติ Jarque-Bera ในการทดสอบการแจกแจงปกติ(Normal Distribution) ของส่วนต่างในอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค

โดยค่าสถิตินี้คำนวณจาก
$$N/6 * [S^2 + 1/4 (K-3)^2]$$

กำหนดให้ N แทนจำนวนเดือนที่ทดสอบ

S แทนค่าความเบ้ (skewness)

K แทนค่าความโด่ง (kurtosis)

ค่าสถิติ Jarque-Bera ที่เป็นค่า chi-square นี้จะใช้ทดสอบโดยตั้งสมมติฐาน (null hypothesis) ว่าส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคดังกล่าวมีการแจกแจงแบบปกติ

3.2.2) ศึกษาแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคด้วยแบบจำลองอนุกรมเวลา

ทดสอบจากแบบจำลองอนุกรมเวลา Autoregressive - Moving Average (1,1) เพื่อที่ดูว่าส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคนี้เปลี่ยนแปลงตามเวลาอย่างเป็นระบบหรือไม่ และหาส่วนที่อยู่นอกการคาดการณ์ (Unsystematic) ของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคนี้

³ ซึ่งในการศึกษานี้จะขอใช้ส่วนต่างของอัตราเงินเพื่อที่เกิดขึ้นจริงแทนส่วนต่างของอัตราเงินเพื่อที่คาดการณ์

นอกจากนี้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร autoregressive จากสมการดังกล่าวที่จะมีค่าน้อยกว่า 1 หรือไม่ ก็จะบอกเสถียรภาพตามเวลาของส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคเราในเบื้องต้นอีกด้วย

ในส่วนการศึกษา Volatility ในแบบจำลอง R.Engle⁴ (1982) ได้เสนอการทดสอบความแปรปรวนของตัวรบกวนในเบื้องต้น ด้วยวิธีการทดสอบ ARCH LM Test โดยตั้งสมมติฐานว่าการที่ความแปรปรวนของตัวรบกวนที่ไม่คงที่นั้นก็เนื่องจากการมีความสัมพันธ์กับตัวมันเองในอดีต

$$\varepsilon_t^2 = \delta_0 + \delta_1 \varepsilon_{t-1}^2 + \delta_2 \varepsilon_{t-2}^2 + \dots + \delta_T \varepsilon_{t-T}^2$$

ภายใต้สมมติฐาน(H_0)ว่าค่าความแปรปรวนของตัวรบกวนคงที่ (สัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรของมันเองในอดีตเท่ากับ 0) ซึ่งผลจะได้จากการทดสอบ F - Statistic และค่าสถิติ TR^2 ภายใต้การแจกแจงแบบไคสแควร์ โดยมี degree of freedom เท่ากับจำนวน Lag (T) ของตัวรบกวนยกกำลังสองนี้

3.3 การทดสอบประสิทธิภาพในตลาดเงินระหว่างประเทศของไทย

โดยเราจะทดสอบประสิทธิภาพของตลาดกู้ยืมเงินระหว่างธนาคาร (interbank market) ในความหมายกว้าง (Weakly Efficient Market) ซึ่ง Montiel⁵ ก็ได้ใช้สมมติฐานในการจรสุ่ม (Random Walk) นี้ในส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาค เราจะทดสอบทั้งใน 3 แนวคิดเช่นกันคือ ในส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยภายในกับภายนอกประเทศ ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคภายใต้การคุ้มครองความเสี่ยง และส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคที่แท้จริงด้วย ซึ่งในตลาดการเงินที่มีประสิทธิภาพ ส่วนต่างของอัตราดอกเบี้ยเสมอภาคนี้จะมีการเคลื่อนไหวอย่างสุ่ม เนื่องจากนักลงทุนจะมีข้อมูลที่เท่าเทียมกัน ข้อมูลในอดีตจะไม่สามารถนำมาเป็นประโยชน์ได้ในการคาดการณ์ในอนาคตได้

⁴ Engle, Robert F., "Autoregressive Conditional Heteroscedasticity with Estimates of the Variance of United Kingdom Inflation," *Econometrica*, Vol., 50 (July 1982), pp. 987-1007.

⁵ Peter J. Montiel, "Capital Mobility in Developing Countries : Some Measurement Issues and Empirical Estimates " *The World Bank Economic Review* Vol 8 , Sep 1994.

วิธีที่ใช้ทดสอบกันอย่างมากในเรื่องสมมติฐานการจรสุมกับประสิทธิภาพของตลาดนั้น คือวิธี Run test และ Serial Correlation Coefficient หากแต่ในที่นี้เราจะขอเสนอใช้วิธีทดสอบแบบ "Unit Root" เพื่อทดสอบสมมติฐานใน Random Walk หรือความไม่มีเสถียรภาพตามเวลา (non-stationary) ดังกล่าวของตัวแปร วิธีทดสอบแบบ Unit Root ซึ่งได้ถูกพัฒนาโดย David Dickey และ Wayne Fuller มีประเด็นเนื้อหาสำคัญพอสังเขปดังนี้

$$Y_t = \rho Y_{t-1} + e_t \dots\dots\dots(1)$$

Dickey และ Fuller ได้กล่าวว่าหาก $|\rho| < 1$ ก็จะได้ว่า Y_t นั้นจะเป็น ตัวแปรอนุกรมเวลาที่มีเสถียรภาพ หลังจากค่า y มีค่าแนวโน้มลดลง

แต่หากค่า $|\rho| = 1$ เราจะได้ว่า Y_t จะไม่มีเสถียรภาพ (non-stationary) เป็น Random Walk

โดยที่การทดสอบ Unit Root เป็นการทดสอบว่าค่า $\rho = 1$ หรือไม่ นั่นคือ

$$H_0 : \rho = 1 \text{ (Random Walk)}$$

เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการละเลยตัวแปรที่เกี่ยวข้องแบบจำลองก็ได้ถูกพัฒนา ขึ้น โดยการเพิ่มตัวแปรเวลา (t) และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรในอดีต (ΔY_{t-i}) ของตัวมันเองเข้าไปด้วย

$$Y_t = \alpha + \beta t + \rho Y_{t-1} + e_t \dots\dots\dots(2)$$

และ

$$Y_t = \alpha + \beta t + \rho Y_{t-1} + \sum \phi_i \Delta Y_{t-i} + e_t \dots\dots\dots(3)$$

จากสมการที่ 3 ลบด้วย Y_{t-1} เท่ากับ

$$Y_t - Y_{t-1} = \alpha + \beta t + (\rho - 1)Y_{t-1} + \sum \phi_i \Delta Y_{t-i} + e_t \dots\dots\dots(4)$$

ให้ $r = (\rho - 1)$

$$\Delta Y_t = \alpha + \beta t + r Y_{t-1} + \sum \phi_i \Delta Y_{t-i} + e_t \dots\dots\dots(5)$$

และตั้งสมมติฐานเป็น

$H_0 : r = 0$ ($\rho = 1$) เป็น Random Walk

$H_1 : r \neq 0$

เราเรียกการทดสอบนี้ว่าเป็น Augmented Dickey-Fuller test ทั้งนี้เราสามารถ พิสูจน์สมมติฐานได้จาก ค่า t-statistic ของสัมประสิทธิ์หน้า Y_{t-1} กับค่า Critical value จากตาราง แต่อย่างไรก็ตามเราก็ไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับตาราง t ได้โดยตรง เนื่องจากเพราะ ข่ายมือของสมการตั้งอยู่บนสมมติฐาน (H_0) ว่าไม่มีเสถียรภาพ (non-stationary) ด้วยเหตุนี้ เราจึงนำค่าที่ได้มาเปรียบเทียบกับค่า Critical value ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาโดย Mackinnon แทน

ส่วนการหาช่วงเวลาของ Lag ที่เหมาะสม (i) ในการศึกษานี้ก็วางอยู่บนพื้นฐานของวิธี "Akaike's Final Prediction Error criterion" (FPE)⁶ ซึ่งค่า FPE จะเป็น asymptotic mean square prediction error ดังนี้

$$\text{FPE ของ } Y_t = E (Y_t - \hat{Y}_t)^2$$

โดยกำหนดให้ $\hat{Y}_t$ แทนค่าคาดการณ์ของ Y_t และเราจะเลือกช่วงเวลาของ Lag จากจำนวน Lag ที่ให้ค่า FPE ต่ำที่สุด ซึ่งค่า FPE นี้คำนวณได้จาก

$$\text{FPE} = \hat{\sigma}_i^2 \left(1 + \frac{1+i}{t} \right)$$

กำหนดให้ค่า $\hat{\sigma}_i^2$ เป็นค่าประมาณของค่าความแปรปรวนของค่าความผิดพลาด σ_i^2 เมื่อลำดับในกระบวนการ autoregressive เท่ากับ i

และจาก
$$\hat{\sigma}_i^2 = \frac{\text{RSS}_i}{t-i-1}$$

⁶ ดูรายละเอียดใน Maddala , G.S. *Introduction to Econometrics*. New York : Macmillan , 1992.

จะได้ว่า

$$FPE = \left(\frac{RSS_i}{t}\right)\left(\frac{t+i+1}{t-i-1}\right)$$

กำหนดให้ RSS_i เป็นค่า residual sum of squares จากช่วง lag ที่ i

3.4 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและแหล่งที่มาของข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในอนุกรมเวลา (time series data) ในรายเดือน เพื่อศึกษาถึงผลการเปลี่ยนแปลงตามเวลา ซึ่งตัวแปรที่มีความสำคัญของการศึกษานี้ก็คือ อัตราดอกเบี้ยในประเทศและอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ สำหรับประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยที่สำคัญ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคาร อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืน (ซึ่งในโลกความเป็นจริงอัตราดอกเบี้ยทั้งสองมีการเคลื่อนไหวใกล้ชิดกันมาก) และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งมักไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนักในระยะสั้น และยังถูกบิดเบือนโดยนโยบายของรัฐอย่างมากอีกด้วย ดังนั้นเราจึงกำหนดให้อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมระหว่างธนาคาร (interbank rate) ของไทยเป็นตัวแทนอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นของไทย และให้อัตราดอกเบี้ย SIBOR (Singapore Interbank Offer Rate) ในการกู้ยืมเงิน ในรูปสกุลดอลลาร์ เป็นตัวแทนอัตราดอกเบี้ยต่างประเทศ โดยแหล่งข้อมูลนำมาจากธนาคารกรุงเทพ รวมถึงค่าประกันความเสี่ยง (forward Premium) ด้วย ส่วนข้อมูลอื่น นอกจากนั้นเช่น ตัวเลขแสดงการเคลื่อนย้ายทุน ข้อมูลทางการเงินของประเทศและอัตราแลกเปลี่ยน เก็บรวบรวมจากธนาคารแห่งประเทศไทย ยกเว้นแต่ข้อมูลอัตราเงินเฟ้อของสหรัฐอเมริกาได้จากวารสารเศรษฐกิจสนเทศของธนาคารทหารไทย